

OPPFØLGING AV VEDTAK I ALARMSAKEN – REP SAK 9/25.

- Vedlegg A – Rep skap sak nr. 9/25, Etablering av alarmselskap – organisering
- Vedlegg B – Mail fra Helgeland v/Kjell-Idar Juvik, datert 9/5-25
- Vedlegg C – Svarmail fra leder rep skap SB IKS v/Aase Refsnes, datert 1/6-25

Sammendrag

Etter en lengre tid med saksutredning om etablering av alarmselskap så ønsker eierne av Salten Brann og stille denne prosessen i bero inntil prosess og sak om organisering av 110-tjenesten er avklart med Helgeland. I første omgang må styringslinjen til selskapet være tydelige på om de ønsker en endring av dagens organisering med begrunnelse. Dersom endring ønskes så må det lages et beslutningsgrunnlag som kommunene i Nordland kan ta stilling til og denne styresaken redegjør for hvordan selskapet og Bodø kommune skal komme i gang med dette arbeidet. Arbeidet starter med å lage et prosjektmandat, peke ut prosjektleder for deretter å kartlegge den reelle interessen i Nordland til å ville delta i en interkommunal ordning for 110-tjenesten. De kommunene som ønsker dette vil bli involvert i det videre prosjektarbeidet. Suksesskriteriet for dette arbeidet er å få på plass en prosjektleder for de neste 1-2 årene samt at alle kostnader deles på de kommuner som har vist interesse. Salten Brann IKS har ikke budsjettmidler til dette arbeidet. Styret må være tydelige på sin forståelse av ansvaret for denne prosessen gitt oppdragsbrevet som Bodø kommune fikk fra DSB i 2016 ifm. politireformen. Kort fortalt, hvem er dette sin sak. Innstillingen til styret bygger på at selskapet blir ansvarliggjort for denne prosessen og styret må være tydelige på om dette er riktig gitt oppdragsbrevet.

Forslag til vedtak

1. Styret ber daglig leder om å avklare spørsmålet om prosjektleder med Bodø kommune.
2. Styret ber daglig leder om å etablere prosjektmandat i samarbeid med Bodø kommune.
3. Styret ber om en sak hvor formelle tilbakemeldinger fra Nordlandskommunene klargjøres.
4. Selskapet etablerer prosjektkode slik at forskutterte kostnader kan viderefaktureres til kommuner i Nordland.

Sakens formål

Denne saken må behandles da det er press fra Helgeland til Salten på å endre organiseringen av 110-tjenesten slik at kommunelovens regler interkommunalt samarbeid benyttes. Helgeland ber med dette om at saken om alarm ikke realitetsbehandles før det foreligger en samlet avklaring om framtidig organisering av 110-tjenesten i Nordland, se ellers vedlegg B.

Bakgrunn

Bakgrunnen for denne saken er den pågående utredningsprosessen som selskapet har gjennomført for å utrede spørsmål om etablering av alarmselskap og som i starten av prosessen også omhandlet spørsmålet om organisering av 110-tjenesten, men som styret ikke ønsket å endre og dermed forfølge videre. Salten Brann IKS har over tid solgt automatiske brannalarmer (ABA) med direktekobling til 110 Nordland. Styret har overfor selskapets eierkommuner innstilt på en omorganisering av virksomheten, ved at dagens salgsvirksomhet skilles ut i et eget aksjeselskap. Begrunnelsen for å skille ut alarmsalget i et separat aksjeselskap, er å sikre disponering av framtidig overskudd til drift og utvikling av 110-sentralen med tilhørende nødnett, samt å ivareta regelverket om statsstøtte og konkurranserett. Videre er dette en forutsetning for eventuell overskuddsdeling (dvs. utbytte etter avsetning til fond for framtidige investeringsbehov), til de kommunene i Nordland som ikke er deltakere i Salten Brann IKS. For øvrig vil det lette skatte- og avgiftsmessig håndtering dersom virksomheten skilles ut i et separat aksjeselskap.

Når det gjelder bakgrunn for spørsmålet om 110-organisering så ble dette presentert for selskapet første gang i la andre halvår 2021. Etter dette så har selskapet gjennomført en utredning om organisering med hjelp fra arbeidsgiverorganisasjonen samfunnsbedriftene. Deres utredning anbefaler at 110-tjenesten organiseres som et IKS, mens alarmsatsingen organiseres som et AS. Styret har håndtert spørsmålet siden høsten 2022. Rapporten for dette arbeidet er ikke vedlagt innkallingen, men kan vises i styremøtet.

Relevante henvisninger

- Tidligere saksfremlegg om alarmsaken både i styret og rep skap.
- Konsulent utredninger om organisering av 110 og alarm. (samfunnsbedriftene)
- Kommune-lovens kapittel 17 – 20.
- IKS-loven
- DSB oppdragsbrev til Bodø kommune om etablering av 110-sentral i tilknytning til politiets OPS.

Vurdering

Eierne av selskapet har over tid behandlet spørsmålet om alarmsaken. I forkant av dialogmøtet med eierne i februar 2025 oversendte selskapet sin redegjørelse for alarmsaken og 110-saken hvor ønskemålene til Helgeland ble presentert og drøftet. Denne dokumentasjonen ble gjennomgått i eiermøtet. I møtet ble det gitt styringssignaler til Bodø kommunes representant om å snakke med ordfører i Rana kommune om det reelle behovet for å endre organisering av 110-tjenesten. Bakgrunnen for at Bodø kommune fikk dette oppdraget er at de mottok oppdragsbrev fra DSB ifm. politireformen om å være vertskommune for 110-sentralen i 2016. Det er selskapets oppfatning at eierne ikke var innstilt på å etterkomme ønskene fra Helgeland om å gjøre endringer. Det er også selskapets forståelse at Bodø kommune v/ordfører ville gjøre disse avklaringene, men selskapet kan dessverre ikke se at dette er gjennomført slik eierne ønsket.

Fredag 23. mai 2025 gjennomførte selskapet rep. skapmøte hvor sak 9/25, alarmsaken, ble behandlet, og hvor styrets innstilling var å etablere alarmselskapet.

Vedtaket i rep. skapet ble derimot annerledes og lyder som følger:

1. *Representantskapet sender saken tilbake til styret for videre behandling og vurdering.*

2. Representantskapet ønsker svar på følgende da saken fremmes på nytt:

- a. Representantskapet ber styret i samarbeid med Bodø kommune å utrede 110 Nordland (eierskap og organisering).
- b. Representantskapet ber styret fortsette å utrede eventuell alarmsak (eierskap, organisering) med bakgrunn i framtidig organisering av 110. Nordland.

En kort analyse av eiernes ståsted etter dette møtet innebærer faktisk at ståsted i spørsmålet om endret organisering av 110-tjenesten er endret fra det styringssignalet som ble gitt i dialogmøtet i februar 2025. Selskapet har ikke gjort saksutredning på dette som tilsier at styret innstiller på en endring av organisering av 110-tjenesten. Derimot er det kommet en mail fra Kjell-Idar Juvik som anmoder om å utsette behandlingen av alarmsaken som ble sendt 9. mai 2025, vedlegg B. I rep. skap møtet ble eierne av selskapet orientert av Bodø kommune om behovet for å etterkomme dette ønsket. Med bakgrunn i dette, kort forklart, så ble vedtaket i rep. skapet annerledes en styrets innstilling.

Det er selskapets oppfatning at spørsmålet som skal håndteres av styret ikke dreier seg om det skal gjøres en endring, men om hvilken endring som skal gjøres og hvilken prosess som skal lede fram til et relevant beslutningsgrunnlag for styret og eierne i første omgang.

Fredag 30. mai 2025 kom det en ny e-post fra Kjell-Idar Juvik hvor han etterlyser svar på hvilket vedtak som ble fattet i rep. skapet til selskapet ref. ovenfor. Søndag 1. juni svarte leder av rep. skapet Aase Refsnes på denne e-posten, se vedlegg C, hvor hun redegjør for vedtaket og veien videre som følger:

«Styreleder har informert meg om at Salten Brann IKS og Bodø kommune, som ansvarlig vertskommune for etableringen av 110 sentralen, vil ta nødvendige initiativ for å følge opp henstillingen fra Helgelandskommunene. Dette vil blant annet innebære utforming av mandat for arbeidet, forslag til gjennomføring, finansiering av utredningsprosessen, informasjons- og beslutningsprosess. Her må det også gjøres nødvendig forankrings prosess underveis».

Parallelt med dette gjennomførte daglig leder i selskapet og kommunidirektør i Bodø et uformelt møte om samme sak hvor vedtaket ble gjennomgått og analysert. Dette møtet identifiserte følgende elementer i den videre arbeidsprosessen faser:

Handling
Lage prosjektbeskrivelse med anslag av kostnader for utredning og etablering. Prosjektledelse må avklares, men er et viktig premiss for å lykkes i saken.
Kartlegge interessen blant kommuner i Nordland for IKS-samarbeid om 110 med frist for formell tilbakemelding. (signaliser interesse) Avsender av brev til kommuner er BK og SB i fellesskap med felles budskap.
Finansiering av prosjektet må dekkes av interessenter, både prosjekt og etablering, herunder innbyggerfinansiering som nøkkel. (ikke budsjetttramme for dette)
Ressurser som kan benyttes er prosjektledere i BK eller innleid konsulent hjelp, BK AS eller Haavind AS som kjenner saken godt.
Forankring av denne saken for BK og selskapet må gjøres hhv i styremøtet den 16/6 og i BK formannskap den 28/6

Basert på interessekartlegging så ferdigstilles prosjektet og starter arbeidet sitt med utredning fram til beslutningsgrunnlag foreligger.
--

Når det gjelder tidsplan og forståelse av denne så henger den tett sammen med styrets ambisjon. Kort oppsummert så kan en tidsplan se slik ut:

1. Periode 0, → jun 25, Orienterer Nordland om at prosess er startet.
2. Periode 1, → okt 25, Konstituere prosjektet
3. Periode 2, → des 25, Avklare hvilke kommuner som ønsker å delta i et samarbeid.
4. Periode 3, → apr 26, Utrede beslutningsgrunnlag
5. Periode 4, → jun 26, Behandle beslutningsgrunnlag
6. Periode 5, → okt 26, Vedta endret organisering
7. Periode 6, → jan 27, Stifte endret organisering

Slik selskapet forstår Helgeland så avventer de nå styrets behandling basert på den informasjon de mottok fra leder av rep. skapet, den 1. juni. Dette vil igjen innebære at de vil etterspørre status i saken etter styremøtet den 16. juni 2025.

Konklusjon

Alt tatt i betraktning så er det selskapets oppfatning at rep skapet har gitt i oppdrag til styret om å starte forsvarlig saksutredning som fører til endring 110-tjenestens organisering slik vi kjenner den i dag. Dette til tross for at Bodø kommune er gitt ansvaret av DSB som vertskommune for 110-tjenesten i Nordland PD. Det er tidligere konkludert med at den mest egnede organiseringen er IKS, slik 4 andre 110-tjenester er organisert i Norge pr. i dag. Det er ikke satt tidsfrister for framdrift av eierne i denne prosessen, men slik tidsdisponeringen synliggjør så kan en rimelig frist for oppstart av ny organisering være 1. jan 2027. Bestemmelser for prosjektansvar, styring, finansiering og prosjektledelse (kapasitet) må på plass før arbeidet kan starte.